

Kwartierstatenboek THREANT

Kwartierstaat 1
Albertien de Bie

Inzender:
A. van 't Oever
Dorpsstraat 15-17
7846 AS Noordsleen

uitgave afdeling Drenthe van de Nederlandse
Genealogische Vereniging

KWARTIERSTAAT VAN ALBERTIEN DE BIE

I

- 1 ALBERTIEN DE BIE, geb. Borger 26-10-1950, voetreflexologe, tr. ald. 28-11-1974
Albert van 't Oever, geb. Zwollerkerspel 12~5~1950, brandweerman, **zn.v.** Albert van 't
Oever en **Jennigje** Neuteboom.

II

- 2 AREND DE BIE, geb. Borger 16-12-1914, landbouwer, tr. ald. 9-5-1944,
3 MARCHIEN WOLTING, geb. Anloo 30~3~ 19 16.

III

- 4 JAN DE BIE, geb. Anloo 11-6-1873, landbouwer, inwoner van Rolde 23~5~1900,
wonende te Anderen vanaf 1904, vertrekt naar Bronnegerveen 13~5~1905, overl./begr.
Borger/ Drouwenerveen 14/19~3~1942, tr. Anloo 30-4-1904,
5 ALBERTIEN LENSING, geb. Anloo 3-3-1876, overl/begr. Borger/ Drouwenerveen
9/14~4~1956.
6 GEERT WOLTING, geb. Garminge 25-5-1876, landbouwer, overl. Anderen
28-2-1931 of 20-2-1933, tr.,
7 HENDRIKJE LENSING, geb. Anloo 11-5-1880, overl. Anloo 15-4-1951.

IV

- 8 HINDRIK DE BIE, geb. Anloo 12-12-1838, ingeschreven voor de Nationale Militie
lichting 1857, lotnr. 33, buiten oproeping gebleven zijnde tot geen dienst verplicht,
landbouwer, overl. ald. 6-2-1902, tr. ald. 10-5-1867,
9 ROELFIEN STEENGE, geb. Assen 19-10-1842, overl. Anloo 12-5-1918.
10 HARM LENSING, geb. Anloo 24-2-1821, landbouwer, overl. ald. 17-3-1893 of
Rolde 15-7-1894, tr. ald. 19-3-1864,
11 MARCHIEN ALING, geb. **Wijster** 14-5-1840, overl. Anloo 10-4-1911.
12 JAN WOLTING, geb. Beilen 8-8-1830, ingeschreven voor de Nationale Militie lichte
1849, lotnr. 21, ingelijfd bij 8e regiment Infanterie, landbouwer, overl. Zwiggelte
20-11-1903, tr. Westerbork 12-4-1861,
13 WILLEMPJE HILBERTS, geb. Zweeloo 22-4-1838, overl. Grolloo 11-7-1915.

Volgens een kranteartikel in de Drentsche Courant van 12 juli 1915 is Willempje Hilberts omgekomen bij een grote brand, waarbij veertien boerderijen zijn vernield: 'De oude vrouw Wolting scheen, toen het vuur met zulk een enorme snelheid om zich heen greep, verbijsterd te worden en liep het huis, dat reeds vlammen gevat had, weer in. Haar zoon dit bemerkend ging zijn moeder achterna en trok haar weer naar buiten, waar zij geheel met brandwonden bedekt bleek te zijn. Ook haar zoon was aan hand en pols gewond. Beiden werden door den dokter uit Rolde verbonden. De oude vrouw werd bij kennissen ondergebracht, doch haar gestel bleek te zeer geschokt. Gistermiddag is zij overleden.'

14 = 10
15 = 11

V

- 16 CHRISTOFFER DE BIE, **geb./ged.** Anloo 13/16~10~1808, binder, later landbouwer, overl. ald. 15-2-1878, tr. (2) ald. 4-5-1849 Lammechien Lamberts **Hooghof**, geb. ald. 11-11-1802, overl. ald. 4-9-1874, **dr.v. Lambert Hooghof** en **Jantien Jans**, tr. (3) ald. 12-5-1836,
- 17 **AALTIEN GEERTS BOER**, **geb./ged.** Vries 4/7~8~1805, overl. Anloo 15-10-1847.
Christoffer was binnen de gemeente **Anloo** ingeschreven voor de Nationale Militie, en dat hem vervolgens 'bij de loting ten deele is gevallen het nummer 27 (1827) hetwelk lot heden niet opgeroepen zijnde (?) diens hoofd verpligt, 4 maart 1836 te Assen.'
- 18 JAN HENDRIK **STEENGE**, geb. Rolde 8-2-1807, landbouwer te Loon, overl. Assen 5-2-1868, tr. ald. 24-8-1834,
- 19 MARCHIEN HEUVING, geb. Rolde 24~1~1808, overl. Assen 24-2-1886.
- 20 JAN LENSE LENSING, geb. Grolloo, ged. Rolde 31-1-1779, van Schoonloo/Grolloo, landbouwer, overl. Anloo 12-1-1860, otr. Rolde 28-4-1805, met attestatie vertrokken naar Anloo,
- 21 **AALTIEN ADOLFS KRAMER**, geb. Assen 3-3-1782, overl. Anloo 14-1-1864.
- 22 AREND ALING, **geb./ged.** Gasselte 10/15~12~1799, ingeschreven voor de Nationale Militie lichting 1818, lotnr. 3, voldeed aan dienstplicht door het stellen van een plaatsvervanger, dienstknecht, wonende te Alting, overl. Anloo 15-10-1850, tr. Beilen 3-5-1825,
- 23 JANTJE SCHULING, geb. Vries 19~8~1804, overl. Beilen 12-12-1865.
- 24 HENDRIK JACOBS WOLTING, geb. Laaghalen, ged. ald. 23-3-1794, ingeschreven voor de Nationale Militie lichting 1814, gediend in de **8e** Afdeling Nationale Infanterie, landbouwer te Orvelte, wonende te Zwiggelte, overl. Westerbork 17-1-1875, tr. Beilen 1-5-1824,
- 25 **METJE JANS WOLTERS**, **geb./ged.** Beilen 17/25~10~1801, overl. Westerbork 10~12~1878.
- 26 HILBERT HILBERTS, **geb./ged.** Westerbork 25/3 1~ 10-1802, ingeschreven voor de Nationale Militie lichting 1821, lotnr. 1, ingedeeld bij de 7e Afdeeling Infanterie, landbouwer te Elp, wonende te Zwiggelte op 12-4-1864, overl. Westerbork 23-4-1855, tr. Oosterhesselen 15-5-1829,
- 27 GRIETJE HEIDEMANS, geb. Rolde 10-4-1804, overl. Westerbork 26-10-1887, tr. (1) Berend Nijmeijer, overl. Oosterhesselen 15-4-1828.
- 28 = 20
29 = 21
30 = 22
31 = 23

VI

- 32 HINDRIK **PIETERS** DE BIE, geb. Zundert 19-7-1758, binder, wever, overl. Anloo 28-7-1834, tr. (1) voor 1805 Wilhelmina **Bartels**, otr./tr. (2) ald. **29~9~1805/5~5~1806**,
- 33 HELENA CHRISTINA STOFFERS **BEUSENDORP/BENKENDORFF**, geb./ged. Zuidlaren **2/10~9~1775**, overl. Anloo 2-4-1833.

Uit de huwelijksinschrijving blijkt dat er in eerste instantie bezwaren zijn gemaakt tegen het huwelijk van Hindrik de Bie en Helena Christina Stoffers **Beusendorp**.

Hindrik was uit Zundert gevlucht naar Anderen, omdat hij anders in dienst moest van het leger van Napoleon, dat naar Rusland zou vertrekken. In Anderen is door de Franse bezetter gevraagd of Hindrik er altijd had gewoond, waarop deze zeiden dat dit inderdaad het geval was. Zo behoefde Hindrik niet met het leger van Napoleon naar Rusland.

(Bron: mondelinge overlevering van de heer De Bie uit Hollandscheveld)

- 34 GEERT **JANS(EN)** VAN ANDEREN, geb./ged. Vries **27~10/3~11~1771**, boer te Vries, otr. Anloo 27-8-1797,
- 35 ROELFIEN BEERENDS VAN KAMPS, geb. Vries, ged. ald. 12-1-1766, van Ballo, overl. Rolde 21-2-1809.
- 36 JAN LAMMERTS **STEENGE**, geb./ged. Rolde 2-3-1766, landbouwer, tr. ald. 27-11-1791,
- 37 **ELTIEN** HENDRIKS, geb. Rolde, ged. ald. 3-9-1769.
- 38 BOLT JANS HEUVING, geb. Rolde 1-1-1761, landbouwer, overl. Assen 3-4-1839, tr. Rolde 26-4-1807,
- 39 ALBERTIEN JACOBS, geb. Rolde, ged. ald. 17-2-1779.
- 40 LENSE JANS LENSING, geb. Norg, ged. ald. 29-4-1753, overl. Anderen voor 11-12-1830, tr. Norg 6-5-1772,
- 41 GRIETIEN **T(H)IES**, overl. voor 1860.
- 42 BERIK DOLF FREDERIKS KRAMER, geb. Assen, ged. ald. 17-3-1754, tr. ald. 6-5-1781,
- 43 LAMMIGJE **GEERTS** KUYER, geb. Assen, ged. ald. 23-2-1755.
- 44 ALBERT ALING, overl./begr. Zweeloo **6/14~8~1806**, tr. Gasselte 4-2-1786,
- 45 **ALBERTJE** SIKKINGA, geb. Zweeloo, ged. ald. 23-4-1764, overl. ald. 14-8-1806.
- 46 HENDRIK JANS SCHUILING, geb. Norg, ged. ald. 28-11-1779, overl. Bunne **24~10~1846**, tr. Vries 2-4-1804,
- 47 **JANTIEN** JANS, geb. Bunne, ged. Vries 12-4-1784, overl. Bunne 21-3-1852.
- 48 JACOB HENDRIKS WOLTING, geb. **Wijster**, ged. ald. 21-5-1752, landman van **Wiester**, overl. Laaghalen **28~3~1807**, tr. Beilen 3-8-1777,

- 49 MARCHIEN ROELOFS VAN HOLTE, geb. Beilen.
- 50 JAN JANS WOLTERS, geb. Beilen, ged. ald. 13-5-1759, landbouwer, tr. Beilen 8-5-1796,
- 51 GRIETJE HINDRIKS, ged. Beilen 16~3~1760, van Wijster.
- 52 JAN HILBERTS, geb. Beilen 24-12-1763, landbouwer te Elp, overl. Westerbork 8-7-1818, otr./tr. Beilen/Westerbork 6-5-1792,
- 53 **GEESJE BERENDS.**
- 54 **JANNES HINDRIKS TIMMER**, geb./ged. Anloo 4/8~12~1765, van Noordlaren, landbouwer, veehouder, otr. Anloo 6-4-1794,
- 55 HANEGIEN ROELOFS, van Gasteren.
- 56 = 40
- 57 = 41
- 58 = 42
- 59 = 43
- 60 = 44
- 61 = 45
- 62 = 46
- 63 = 47

VII

- 64 PIETER DE BIE, geb. Woensel, ged. ald. (R.K.) 2-11-1730, otr./tr. Zundert/Woensel 6/13~11~1757,
- 65 MARIA JACOBA JOHANNA BOUWAERS, geb. Zundert, ged. ald. 13-9-1722.
- 66 STOFFER BEUSENDORP/BENKENDORFF, tr.,
- 67 EVA VAN DER BEEK, geb. Groningen 10-7-1739, overl. Anloo 10-3-1825.
- 68 JAN GEERTS, boer, tr.,
- 69 **AALTIEN EIJBERTS.**
- 70 BEREND JANS, geb. Tinaarlo, ged. Vries 17-5-1739, tr. ald. 23-5-1763,
- 71 HENDRIKJE JANS JOBINGE, geb. Annen, ged. Anloo 13-1-1737, van **Annen.**

Berend Jans en Hendrikje woonden op hoeve Kamps te Balloo. Deze fraaie hoeve is rond 1600 gebouwd. De boerderij is van het saksische type, met achter de baander en een aangebouwde schaapskooi. Vooral de noordkant is zeer opvallend. Deze is namelijk opgetrokken van ter plaatse gevonden kloostermoppen in een vakwerk van eeuwenoude eikenbalken. De kloostermoppen waaruit de boerderij gedeeltelijk is opgebouwd zijn gevonden in het naast de hoeve gelegen Weiteringse bos en afkomstig van de Weiteringse **Boshof**, die in dit bos heeft gestaan. De Weiteringse **Boshof** was vroeger een hof van het voormalig klooster Maria in Campis te Assen. Vanaf 1672 wordt Kamps of Camps onafgebroken in het haardstedenregister genoemd. Uit de benaming 'vol boer' blijkt tevens dat het een van de grote boerderijen van Balloo was. Berend woonde in 1807 nog steeds op Kamps, aldus het kohier van vaste goederen. De

boerderij is dan in bezit van B.W. van de Sande op de erven Dassen. Hij verkoopt het in 1830. Hendrik Jans Joling (Jobing), mogelijk een broer van Hendrikje, pachtte de boerderij in 1829.

(Bron: 'Balloo het mag mij nog heugen', door G.B. Buist)

- 72 LAMMERT AERENDS, geb. Loon, ged. Rolde 26-7-1733, overl. ald. 1~8~1807, tr. ald. 20-5-1759,
- 73 AALTIEN JANSEN, geb. Rolde, van Loon.
- 74 HENDRIK AERENTS, geb. Loon, ged. Rolde 9-2-1731, tr. ald. 20-5-1759,
- 75 LUICHIE JANS, van Loon.
- 76 JAN JACOBS I-BUVING, van Amen, tr. Rolde 30-11-1755,
- 77 MARCHIE BOLTENS, van Peele.
- 78 JACOB ARENT, ged. Rolde, van Loon, tr. ald. 26-5-1771,
- 79 HINDRIKJE DERKS, van Loon.
- 80 JAN LENSIS, tr. Norg 6-5-1772,
- 81 GRIETJE KNELLIS.
- 84 STEVEN KRAMER/KAAMER, geb. Assen, ged. ald. 26-5-17 18, overl. ald. 8~10~1755, tr. ald. 18-3-1753,
- 85 AALTIEN JANS, tr. (2) Assen 29-5-1757 Jan Hars, geb. Rolde.
- 86 GEERT HARMS KUYER, ged. Rolde 28-6-1722, lidmaat te Assen 17~3~1780, veenbaas, overl. Assen 7-4-1815, tr. (2) ald. 25-5-1777 Aaltje Lucas, ged. ald. 28-11-1734, tr. (1) ald. 5-5-1754,
- 87 JANTIEN JANS, ged. Anloo 16-8-1722, overl. Anderen 10-3-1770, tr. (2) Harm Hendriks Hofsteenge, tr. (3) Geert Suichies.
- In 1794 wordt Geert Kuyer voor **f 1~0~0** aangeslagen in het haardstedenregister van Assen. In 1804 wordt hij niet vermeld. In de quotisatielijst van 1798 is hij ingedeeld in klasse 34 onder huisnummer 106 te Assen, betalende **f 1~4~0**. Geert Harms heeft met anderen op 20 december 1793 twee huisjes primo genaamd, gelegen aan de Vaart, kunnen kopen voor **f 400,00** van Drost en Gedeputeerden en een huis **secondo** genaamd voor **f 555,00**. Op 18 april 1802 verkoopt Geert Harms diens huis met twee **goren** aan zijn oomzegger Geert Jacob, te Roon. Dit werd aangegeven door de broer van Geert **Jacobs**, Jan Kuiper.
- 88 AREND WENING/ALING, overl. Gasselte 16-2-1784, tr. ald. 2-5-1745,
- 89 AALTIEN ALING, overl. Gasselte 16-1-1766.
- 90 LUCAS SIKKENGA/SICKINGHE, van Zweeloo 1750, smid ald., volmacht tijdens goorspraak ald., aangenomen als lidmaat 2-3-1754, overl. na 4~5~1810, huwelijksafkondigingen ald. 4, 11 en 18-10-1750, tr. ald. ws 25~10~1750,
- 91 JANTIEN/JANTJEN WILLEMS LUIGJES/LUCHJES, geb./ged. Orvelte/ Westerbork 12/17~9~1724, van Orvelte 1750.

Lucas Sickinga was op de goorspraak van 4-10-1753 volmacht voor **Zweeloo** en hij werd 2-3-1754 te **Zweeloo** tot lidmaat aangenomen. Met Pasen 1756 werd hij diaken en in 1760 was hij kerkvoogd. In het haardstedenregister van 1764 werd hij als smid ingeschreven en in 1774 werd hij gerekend als keuterboer, doch met 2 paarden en een smederij. Op 11-2-1778 verkocht hij aan Jacob Oldenhuisigh te Zweeloo, de Holtmade, gelegen in de marke van **Aalden**.

Wat werd er nu in zo'n kleine dorpsmederij aan gereedschap en materiaal gebruikt? Een opgave van 1-8-1791 met de tilbare (roerende) goederen van Lucas Sikkenga en o.a. de inventaris van de smederij, maakt ons dat enigszins duidelijk. De opgave luidt als volgt: 2 blaasbalgen, 3 kleine en 2 grote hamers, 2 ijzers met een klobbe, stenen waterbak, 2 vijlbanken met 2 ijzere schroeven, slijpsteen met toebehoren, een blok met een aambeeldje, draaistel, speerhaak, 2 smids vuurtangen, kloofbeitel en stubber, beugelijzer, nagelgaten en ringen en doorslag, sprintje, oud ijzer, niet met name genoemde voorwerpen op een plankje. Deze goederen waren op 22 juli uit de grasvellige (failliete) boedel van Lucas Sickinga gekocht door Jan Nijenhuis te Meppen en Jans en Hendrik Luichies te Orvelte. Lucas Sikkenga verkeerde blijkbaar in grote **financiële** moeilijkheden, doch de kopers lieten hem de goederen behouden. Deze overeenkomst zal wel vooraf zijn gemaakt; Jans en Hendrik Luichies waren familie van Jantje, de vrouw van Lucas.

Onder de schuldeisers waren o.a. de erfgenamen Klaas Beerents te Dalen en Jan Eeftinge te **Zweeloo** (beiden wegens pachtpenningen), gedeputeerde T. Kijmmell, krachtens een obligatie van 26-10-1782, groot **1400** gulden, mr. H.J. **Verschuur**, krachtens een handschrift van 2-2-1788, groot 100 gulden en verder nog verschillende mensen in Meppel, Hoozevee, Coevorden en Groningen. Reeds in het begin van het jaar op 19 januari had Lucas zijn vaste goederen publiek laten verkopen. De opbrengst was 1183 gulden.

Uit zijn testament, dat 4-5-1810 werd opgemaakt, blijkt dat zijn zonen Willem en Geert het grootste deel van de erfenis kregen omdat zij bij hun vader thuis woonden en al het werk verrichtten. Volgens dit testament was Lucas ziek van lichaam en zijn boedel zou minder dan duizend gulden waarde hebben gehad. Hij zal kort daarna zijn overleden.

(Bron: Gens **Nostra** 1973, pg. 2% e.v., De smederij te Zweeloo in Drenthe, Verdwenen verleden, door N. **Kuik**)

- 92 **JANNES ROELOFS**, geb. Bunne, ged. ald. 4-8-1754, overl. ald. 1-3-1801, tr.,
- 93 **JANTIEN HENDRIKS SCHUILING**, geb. Taarlo, ged. ald. 4-8-1754, overl. Bunne 2-11-1827, tr. (2) Jan Davids **Schuiling**, ged. ald. 23-9-1751, overl. ald. 23-4-1812.
- 94 **JAN DAVIDS**, geb. Vries 23-9-1753, tr. ald. 8-6-1778,
- 95 **ELTIEN JANS**, van Taarlo.
- 96 **HENDRIK JACOBS**, geb. Pesse, tr. Beilen 6-12-1749,
- 97 **GEESJEN JOESTEN WOLTING**, geb. **Wijster**, ged. Beilen 27-3-1724.
- 100 **JANNES JANS**, geb. Beilen, ged. ald. 8-2-1748, tr. (1) ald. 25-5-1783 Lammegien **Bartels**, otr. (2) ald. 22-11-1772,
- 101 **METJE HENDRIKS WOLTERS**, geb. Beilen, ged. ald. 20-6-1745, overl. ald. 20-5-1775.
- 102 **HENDRIK JAN BINDERINGE**, tr. Beilen 9-2-1749,
- 103 **AELTJE LAMBERTS BINDRINGE**, ged. Beilen 2-1-1729, van **Wijster**.
- 104 **HILBERT JANS**, tr. Beilen 23-12-1759,
- 105 **HILLECHIEN JANS**.

- 108 **HINDRIK GEERTS** HEIDEMANS, van Anloo, otr. ald. 30~4~1757,
109 **WELMOET** JANS, van Midwolda.
112 = 80
113 = 81
116 = 84
117 = 85
118 = 86
119 = 87
120 = 88
121 = 89
122 = 90
123 = **91**
124 = 92
125 = 93

VIII

- 128 **HENRIC** DE BIE, geb. Woensel, **tr.**
129 MARIA VAN ALPEN.
134 ALBERT VAN DE BEEK, **tr.**,
135 HELENA SCHORSELAARS.
140 JAN **BERENDS** SCHEPER, van Vries.
142 JAN HARMS, geb. **Annen**, ged. Anloo, **tr.** ald. 15-10-1730,
143 **ROELOFJE** HENDRIKS, geb. **Annen**, ged. Anloo.
144 AERENT HENDRIKS KRABBE, geb. Rolde, **tr.** ald. 18~4~1717.
145 **RIJKJE** LAMBERTS HEUVINGE, geb. Rolde.
148 = 144
149 = 145
168 ADOLF FREDERIK KRAMER, **tr.**,
169 **JANTIEN** STEVENS.
172 HARMEN **GEERTS**, j.g. van Witten, otr. Rolde 26-7-1716,
173 LAMMIGJE HENDRIKS, j.d. van Loon.
174 JAN CORS, **tr.**,
175 ANNIGJEN ROELOFS HOUWINGE, geb. Anderen 3-11-1686.
178 ALBERT ALING, geb. Gasselte 4-12-1681, overl. ald. 25-1-1728, **tr.** ald. 2-11-1721,

- 179 **HINDERKIEN ALING**, geb. Gasselte 17-4-1693, overl. ald. 29-12-1737, tr. (1) ald. **3~10~1734** Egbert Alberts, van Sleen.
- 180 **HARMEN/HARUM MAETS SIKKINGA**, geb./ged. Gieten **28/29~7~1683**, smid te Zweeloo, eigenerfde, **keurnoot** 1714-1748, ouderling 1733, begr. ald. 30-11-1757, tr. (2) Albertien Mensinge, **dr.v.** Geert Luijtien(s) Mensingh en **Jantien** Jansen Eijssing(e), **kleindr.v.** Geert Mensingh en Gretien Thijas Oosteraltinge, kwartieren 1638 en 1639, tr. (1) voor 1706,
- 181 **AELTIEN JANSEN**, overl. voor 16-4-1719.

Na het overlijden van de Zweelose smid Jan **Folkers** ging de smederij over op zijn schoonzoon Harmen Sickinga. Harmen was afkomstig van Gieten en stamde uit een geslacht van smeden. Hij is voor 1706 gehuwd met Aeltien Jansen en was in 1706 reeds in **de** smederij werkzaam.

Harmen Sickinga werd evenals zijn schoonvader aangemerkt als eigenerfde en hij was ook vaak **keurnoot** (hulp van de **schulte**), het eerst in 1714 en verder regelmatig tot 1748. Zijn vrouw is voor **16~4~1719** overleden. Op die datum werden voogden aangesteld over de **5** kinderen van Harmen Sickinge en wijlen zijn vrouw Aeltien Jansen. Hoofdmomber was Geert Haake te Dalen en de drie andere voogden waren Geert Kamphuis te Meppen en van vaderszijde (zwagers) Hendrik Mensinge en Jan Mensinge te Bonnen. Daarna hertrouwde Harmen Sickinge met Albertien Mensinge

Uit het schultenprotocol van Zweeloo blijkt dat hij aan verschillende mensen geld heeft uitgeleend. Gok aan de predikant Samuel Tilikink. Deze man werd 17-3-1733 uit zijn ambt te Zweeloo ontzet. De moeilijkheden met de dominee zullen er de oorzaak van zijn geweest dat Harmen Sickinge zijn dochter **Aaltien** op 8-3-1733 te Sleen liet dopen.

Uit het lidmatenregister van 1733, waarin Harmen Sickinge, zijn schoonmoeder Geesien Mensinge en zijn vrouw Albertien staan genoteerd, blijkt dat hij toen ouderling was. In een opgave uit 1750 met de nieuw getimmerde en aangebouwde huizen en schuren, vinden we hem ook. Hij had een schuur bijgebouwd van 3 vak, 18 voet wijd en de smederij (vergroot ?) met 2 vak, 12 $1/2$ voet wijd. Het kan ook zijn dat hier sprake was van een nieuwe smederij. Van de bezaaide akkers, die in de zogenaamde lange staat (een ouder grondschattingsregister) nog als woeste grond stonden aangegeven, bezat hij in 1750 mouwen noordlange. De vaste goederen, door hem samen met zijn schoonvader in 1709 gekocht, zijn in de koopakte niet nader omschreven.

In 1748 en 1749 werkte Jan Mensing als knecht in de smederij. Echter op de goorspraak te Emmen van **8~10~1755** brachten de volmachten aan, dat Egbert **Ottens**, de knecht van de smid te Zweeloo, thuis was komen klagen dat hij door Harmannes Aalders **Hoving** met een stok was geslagen en dat hij als het zo moest gaan geen schik meer in zijn werk had. Harmannes was waarschijnlijk een voor Jan Mensing in de plaats gekomen oudere kracht, die zijn leerling wel erg hardhandig had aangepakt. Doch de jongen had zich ook flink geweerd; Lamme (hulp in de huishouding ?) had het allemaal gezien.

Harmen Sickinge is in 1757 overleden. Zijn zoon Lucas volgde **hemop** in de smederij.

(Bron: Gens Nostra 1973, pg. 2% e.v., De smederij te Zweeloo in Drenthe, Verdwenen verleden, door N. **Kuik**)

- 182 **WILLEM LUICHIES**, tr. Westerbork 9-11-1721,
- 183 **AALTIEN OTTEN**.
- 188 **DAVID GEERS**, tr. Vries 7-6-1756,
- 189 **MARGJE GEERTS STRUIK**, geb. Bunne, ged. Vries 27-5-1731.
- 190 **WILLEM JANS**.
- 194 **JOEST HENDRIKS WOLTING**, overl. Beilen 21-4-1762.

- 200 JAN **JANNES CUIPERS**, tr. Beilen 16-9-1742,
201 **AALTIEN** WARMELTS.
202 HENDRIK JANSEN WOLTERS.
206 **LAMBERT** BINDERINGE, van **Wijster**, overl. Beilen 29-12-1756, tr. ald.
24-10-1727,
207 GRIETJE HINDRIKS, van Driberde, overl. Beilen, tr. (1) ald. 1722 Hendrik Roelof
Schuiringe, van **Wijster**, overl. Beilen 18-8-1726.
216 GEERT HEIDEMANS.
218 JAN ABELS, tr. Midwolda 21-3-1726,
219 GRIETJE JANS.
232 = 168
233 = 169
244 = 180
245 = 181
246 = 182
247 = 183
250 = 186
251 = 187

1x

- 350 ROELOF HOUWING, geb. Emmen ca. 1645, overl. Anderen 13-7-1727, tr. Emmen
29-6-1683,
351 ALBERTJEN HINDRIKS SIJBERINGE.
356 WILLEM ALING, geb. Gasselte 1649, overl. ald. 10-11-1696, tr. ald. 25-10-1674,
357 AALTJE TEBINGE, geb. voor 1656, overl. Gasselte 2-6-1726.
360 LUCAS SICKINGE/SICKINGA, smid(t) te Gieten, aangenomen ald. 6-9-1678,
diaken, ouderling, tr.,
361 **JANTIEN** MENSINGH.
362 JAN **FOLKERS**, smid te Zweeloo, volmacht voor Zweeloo op de goorspraak te Sleen
1698, eigenerfde, **keurnoot** 1714, 1724, stokleggensman 1725, overl. voor 1733, tr.,
363 GEESIEN MENSINGE, **begr.** Zweeloo 19-3-1738.

Jan **Folkers**, ook genoemd Jan **Folkers** Smit, trad in Zweeloo wat meer op de voorgrond dan zijn vader en grootvader. Zijn huwelijk met Geesien Mensinge zal daar niet vreemd aan zijn geweest. Het geslacht Mensinge was een belangrijke familie. Geesiens vader was schatbeurder te Zweeloo en hij had een heel erf in Zweeloo, een half erf verhuurd in **Aalden** en een brouwerij.

Jan **Folkers** wordt in een akte van 19~5~1690 samen met zijn huisvrouw vermeld. Deze akte betreft een geldlening van 300 gulden, door **Folker** Wolters en zijn zoon, van Jan **Weggeman** in De Hool. In datzelfde

jaar op 11 augustus leenden zij samen nog eens 800 gulden van Jan Dolfinge en **Luitien** Dolfinge te Chvelte.

Op de goorspraak te **Sleen** van 22-3-1698 was Jan **Folkers** volmacht voor Zweeloo.

In een akte van 3-4-1709 verklaarden Jan Martens Wolf en zijn vrouw Hillighien Mensinge, vaste goederen in de marke van Zweeloo verkocht te hebben aan Jan **Folkers** en zijn vrouw Geesien Mensinge en hun dochter Aeltien Jansen en haar man Harmen Sickinga, voor 1658 **caroli** gulden en 10 stuivers.

Op 7-7-1714 wordt Jan **Folkers** vermeld als eigenerfde en **keurnoot**. Een **keurnoot** was de hulp van de schulde. Hij vertegenwoordigde de buurschap op de goorspraak, was getuige bij koop en verkoop, ondertekende samen met de schulde bewijskrachtige akten, enz. Op 26-5-1724 traden als zodanig samen op Jan **Folkers** en Harmen Sickinga (gequalificeerde eigenerfden) en op 18-5-1725 was Jan **Folkers** stokleggensman. Zo werd een **keurnoot** of volmacht ook wel genoemd, speciaal als getuige bij koop en verkoop van onroerend goed. Het was een oud gebruik in Drenthe dat in zo'n geval door de verkoper, in bijzijn van de schulde en twee stokleggensmannen, een stok werd neergelegd, die door de koper werd opgenomen. Met deze handeling was de overdracht een feit.

Jan **Folkers** wordt 14-6-1726 nog genoemd als voogd van Roelof Lepel. Hij zal voor 1733 zijn overleden, want hij staat niet in het lidmatenregister van dat jaar genoteerd. Wel zijn vrouw Geesien Mensinge, die op 19-3-1738 in **Zweeloo** werd begraven.

(Bron: Gens Nostra 1973, pg. 2% e.v., De smederij te Zweeloo in Drenthe, Verdwenen verleden, door N. Kuik)

378 GEERT STRUIK.

404 JAN WOLTERS, tr.,

405 **METTIJN HENDRIKS**, overl. Beilen 1752.

488 = 360

489 = 361

490 = 362

491 = 363

X

700 JAN HOUWINGE, geb. Emmen 1611, overl. ald. 1662, tr. ald.,

701 ANNIEN HOUWINGE.

Op 14 oktober 1679 verklaren Roeloff Houwinge, Grietien Houwinge, echtgenote van Jan Haemeringe, en Aeltien Houwinge, als nagelaten kinderen van wijlen Jan Houwinge en Anniën Houwinge, hun mombers te bedanken voor het goed voeren van de administratie. De mombers, zijnde Willem Houwinge, hoofdmomber, Johannes Hiddinge, Hindrick Wiggers en Harmen Jansen Roeloffs, verklaren dat zij nog schuldig zijn de somma van 107 gulden en 4 stuivers. Gedaan voor de schulde van Emmen en de keurnoten Willem Stratinge en Heijne Soebers.

702 HENDRIK SIJBERINGE, geb. Anloo.

712 ALBERT ALING, geb. Gasselte ca. 1627, overl. ald. 20~4~1677, tr. ald. 29-8-1647,

713 JANTJE LEPELS, geb. Zweeloo, overl. Gasselte 14-3-1684.

720 **HENDIRK/HINDRICK SICKINGE**, geb. ca. 1608, smid(t) te Gieten, aangenomen ald. 1678, samen met Jan Ottens, 'd(i)e haar (de kerk) een tijdt lanck hadden geabsenteert', overl. Gieten 18~6~ 1686.

724 **FOLKER WOLTERS**, smid te Zweeloo, overl. Zweeloo tussen 13-6-1706 en 30-6-1706.

De oudste aantekening van **Folker Wolters**, ook genoemd meester **Folker** of **Folker Smit** staat in het grondbeschattingsregister van 1655. Zijn bezit was:

1/8 waardeel (gekocht) van Jan, de zoon van Willem Schuiringa	212-10-0
'thuis ~ 4 gebinten ~ 16 voet wijd	64-0-0
de smit (smederij) ~ 3 gebinten ~ 12 voet wijd	36-u-Q
de hof ~ 2 schat ~ 1 spint	42-0-0

354-10-0

Bijgeschreven is: geen **gezaai**.

Het huis en de hof (Ibinge genoemd) met 1/8 **waardeel** waren door **Folker Wolters Smit** gekocht van de weduwe van Willem Schuiringe te **Aalden**. De vorige bewoner was Harmen Ibinge. Bij het huis heeft **Folker Wolters** een smederij gebouwd. In het grondbeschattingsregister van 1655 worden hij en zijn vader ieder apart met een smederij vermeld. De rechtmatigheid van deze koop werd op 7-11-1660 voor de **etstoel** bestreden door Jacob Brants, die vanwege **zweite** (aangrenzend bezit) aanspraak deed gelden op het genoemde huis. Hij beweerde dat hij pas na de kerkespraak (bekendmaking) van de verkoop op de hoogte was. Uit een in 1666 gehouden proces blijkt dat Jacob Brants zijn ijserwerck bestelde bij de smid te Sleen. Hieruit zou men kunnen afleiden dat de verstandhouding met **Folker Wolters**, de smid uit het eigen dorp, niet zo best was. Laatstgenoemde schreef 8-4-1659 een kwitantie voor door zijn vader vervaardigd ijzerwerk aan Swaeverijnghe over de jaren 1656-1659. Was zijn vader voor die datum overleden?

Ook op een lijst van in **Zweeloo** aanwezige weerbare mannen en hun bewapening uit 1665 werd de naam van **Folker Smit** genoteerd. Van de 28 beschikbare mannen waren er 8 het meest bekwaam om met een geweer om te gaan (hieronder ook **Folker Smit**) en de andere 20 werden bewapend met stokken of halve lanssen. De bewapening was een voorbereiding op de Munsterse invallen van die tijd, waarvan ook de inwoners van **Zweeloo** te lijden hadden.

In een proces voor de Etstoel (hoogste rechtscollege in Drenthe) op 25-6-1675 bracht Claes Brinx (als eiser) de juistheid in het geding van een testament d.d. 9-5-1674 van Hindrick **Geerts** ten gunste van **Folker Wolters Smit**, door welk testament Claes Brinx ernstig benadeeld werd. **Folker Wolters** was misschien gehuwd met een dochter van Hindrick **Geerts**.

Op 29-12-1676 werd een akte opgemaakt, waaring Grietien Mensinge, weduwe van Laurens Lepel, en haar zoon **Tijas** Mensinge bekennen deugdelijk schuldig te wezen en op rente genomen te hebben van **Folker Wolters** te Zweeloo, de som van 300 Caroli gulden. De in deze akte genoemde Laurens Lepel was tijdens zijn leven **schulte** van Zweeloo.

In 1687 werd in Drenthe een kollekte gehouden voor de arme mensen, die om geloofsredenen uit Piemont naar Zwitserland waren gevlucht. **Folker Wolters** betaalde hiervoor 18 stuivers. Uit het haardstedenregister van 1694 blijkt dat hij toen zijn bedrijf nog uitoefende; hij werd in dit register voor de belasting gerekend als keuterboer met een smederij.

In 1693 leende hij 100 gulden aan Geert **Geerts** en zijn vrouw Marrighien Keumicks of Koomighs te Ter Horst onder Beilen. In de akte die 17 april hiervoor werd opgemaakt, wordt **Folker Wolters** samen met zijn zoon Jan **Folkers** vermeld.

Op de rechtsdag van 30-6-1706 werd voor Drost en Gedeputeerden het geschil behandeld tussen Hindrick Schuijringe (pachter van de bieren te Zweeloo) en Jan **Folkers**. Ten huize van laatstgenoemde was op 13 juni een halve ton bier gedronken, zonder dat het voor de belasting was aangegeven. Uit de inschrijving blijkt dat **Folker Wolters** tussen 13 en 30-6-1706 is overleden.

(Bron: Gens Nostra 1973, pg. 2% e.v., De smederij te Zweeloo in Drenthe, Verdwenen verleden, door N. Kuik)

726 **GEERT MENSINGE**, landbouwer te Zweloo, eigenerfde, schatbeurder, bezit molen te **Aalden**, overl. tussen 29-9-1651 en 17-1-1653, **huw.contract** 29-11-1637,

GRETIEN OOSTERALTINGE, overl. tussen 1689 en 1693, tr. (2) tussen 1661 en 1665 Laurens Lepel, schulte van Zweeloo, overl. ca. 1670-1671, **zn.v. Johan Coerts Lepel en Swaentien Tijmens.**

Tussen Geert Mensinge en Grietje Thijas Gosteraltinge werd een huwelijkscontract opgemaakt. Dit is af te leiden uit het schultenprotocol van 29-11-1637: '...Het voorschreven hooijlandt hefft **Hermen Tijas** (een broer van Grietje) affgedaen en ahn handen van sijn swaeger Geerd Mensinge transporteert **blickende** bij de hijlixvoorwaarden tusschen partijen daer van opgericht ten overstaen van getuigen hijr under gestelt'.

Geert Mensingh behoorde in 1642 tot de welgestelde eigenerfden van Zweeloo. Hij had zijn bezit vermoedelijk voor een deel te danken aan zijn aandeel in de nalatenschappen van zijn vader en zijn schoonvader. Het register van grondschatting 1642 geeft enig inzicht in zijn vermogenspositie. In dit register is zijn bezit berekend op 10.295 caroli gulden. Uit de specificatie blijkt dat het gaat om '3 1 mud, 3 spint **gesai**' en in totaal om ca. 21 **dagmaten** groenland. Een 'volle waer' was getaxeerd op 1.500 caroli gulden en zijn 'huis, hof, **goren, schuire, schaepschot**' op 2.200 caroli gulden. Aan het genoemde bedrag ad. 10.295 caroli gulden dient nog te worden toegevoegd 6.330 caroli gulden, zijnde het bedrag, dat in het grondschattingregister 1642 is vermeld ten name van 'Jacop Moelenaers meijer van Geert Mensing'. In het bedrag ad 6.330 caroli gulden zijn begrepen 24 mud en 3 spint **gezaai, 5 dagmaten** hooiland en voorts 'een halve waer' en een 'windmoele'. Samenvattende kan worden geconstateerd dat Geert Mensingh eigenaar was van ca. 55 mud '**gesai**' en 26 **dagmaten** groenland. Uitgaande van **0,2710** ha. voor een mud Groninger maat en 0.6776 ha. voor een **dagmaat**, kan het totale grondbezit van Geert Mensingh worden bepaald op ca. 32 **1/2** ha.

Was het bezit van Geert in 1642 getaxeerd op 16.625 caroli gulden, in 1645 bedroeg het 13.508 caroli gulden. In 1646 is het bezit nagenoeg ongewijzigd. Ter vergelijking moge dienen, dat in het register van 1645 drie andere eigenerfden, te weten Jan Coerts Lepel voor 8.479 caroli gulden en Roelof en Jan Hovingh samen voor 9.092 caroli gulden zijn vermeld. Er is reeds geconstateerd dat Geert eigenaar was van een windmolen (de voorganger van de latere Jantina-Hellingmolen te **Aalden**), hij bezat ook een 'brouhuis' (5 gebint, 15 **1/2** voeten wijt). De fabriekage van bier leverde, behalve de **bstel**, als afvalproduct ook gist op. Die gist was onontbeerlijk voor hen, die ander brood dan roggebrood wilden bakken. De verkoop van gist zal voor Geert Mensingh een kleine bron van inkomsten zijn geweest, zij het dan ook, dat hij concurrentie zal hebben ondervonden van de toentertijd uit Osnabrück ingevoerde gist., die vrij goedkoop was.

Geert is enkele malen als schatbeurder opgetreden, o.a. '... Geert Mensing te Zweeloo door de ingezetenen aangewezen tot den ontvanger van de grondschatting, klagende dat de **schults** Johan Coerts Lepel die ontvangsten aan zich tracht te houden'.

Geert is tussen 1651 en 1653 overleden. Zijn weduwe bleef met zes kinderen achter. Een zware taak rustte op haar schouders. Zij heeft gaandeweg enkele percelen grond te gelde moeten maken, teneinde in het levensonderhoud van haar gezin te voorzien. Weliswaar kon zij een enkele vordering, die haar man op derden had, incasseren, maar daartegenover stond de aflossing van enkele geldleningen, die Geert vermoedelijk had aangegaan om met dat geld bepaalde eigendommen te verwerven. De opbrengst van het verkochte bouwland zal teleurstellend zijn geweest, want omstreeks 1650 begonnen de prijzen van de agrarische produkten sterk terug te lopen.

De weduwe van Geert is tussen 1661 en 1665 hertrouwd met Laurens Lepel, die sedert 1654 schulte van Zweeloo was. Laurens Lepel, die een zoon was van de oud-schulte Johan Coerts Lepel en van Swaentien **Tijmens** (dochter van de rentmeester te Assen), behoorde evenals het geslacht Mensingh, tot de bovenlaag der **Zweeler** samenleving.

In overeenstemming met artikel 5, derde boek van het Landrecht van 1614 traden als zijnde 't naeste **bloet**' Jan Schuiringe en Jan Brans op als mombers 'van de vaeders **ende**' en Albert Ooster **Altinge** en Hinrich Ibinge (hij was gehuwd met Willemtjen Ooster Altinge, die een zuster van **Geerts** weduwe was) als mombers 'van de moeders sijt' over de kinderen van Geert. Toen Jan Brans overleed, is na enige tijd Geert Lantinge (een neef van Geert Mensingh) te Wezup tot momben benoemd. De momben vervulden hun taak nauwgezet en waren er op gescherpt dat de financiële belangen van de kinderen van Geert goed werden behartigd. Een bewijs daarvoor verschaft ons het lottingsprotocol van **18-10-1661**, waarin is te lezen: '... (de momben) versoekende autorisatie tot vercoopinge van een half erve tot Aelde gelegen, om de penningen te employeren tot betaeling van seeker ander goet tot Sweel, van Christiaan Mensinck aengekocht, **welcke** veel voordeelijker is voor de pupillen als het voorsr. goet tot Aelde, hebbende **heeren**

Drost **ende** vier **ende** twintich etten, nae ingenoemde kennisse van saeken de vercoopinge al redes gedaen rechtswegen geapprobeert en **geconfirmeert**!

Het gezin van Laurens Lepel had de grootste moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Er waren vrij veel schulden. Luijtjen Dekens te Elp had een vordering ad. 550 caroli gulden op de vrouw van Laurens. **Op** 29 december 1676 leenden Grietien Mensinge, weduwe van zalige Laurens Lepell, en haar zoon **Tijas** Mensinge van de E. Folcker Wolters tot Swele 300 Caroli gulden (Laurens was einde 1670, begin 1671 overleden). Aan haar schoonzuster Grietien Mensingh, die met Hindrick Brants gehuwd was geweest, was zij sedert 1668 een bedrag ad 281 caroli gulden 3 stuivers en 8 penningen schuldig. Veertien jaar later in 1682 was deze schuld nog niet vereffend. De schuld was inmiddels vermeerder met 'hondert tachtich **car.gl.** 15 stv. twalf penningen viertijn jaren rente'. De rente laat zich berekenen op 5%.

Grietje werd in 1685 geconfronteerd met een eis van de erfgenamen van de brouwer **Crijn/Quirijn Homan** te Groningen tot betaling van 2.500 caroli gulden. Wat was er aan de hand? Grietje had in 1672 van genoemde **Homan** 2.500 caroli gulden geleend. Mogelijk hebben er vroeger tussen haar eerste man en **Crijn Homan** relaties bestaan uit hoofde van aankopen van hop ten behoeve van de brouwerij van Geert Mensingh. tot 1685 was betaling van deze schuld achterwege gebleven. De kinderen van Grietje probeerden, teneinde de zorgen van hun moeder te verlichten, gedaan te krijgen, dat zij, ieder voor hun procentueel aandeel in de ter zijner tijd open te vallen nalatenschap, voor deze schuld aansprakelijk zouden worden gesteld. Dit blijkt uit het lottingsprotocol van 16-6-1685: '... op de requeste van de erfgenaemen van Grietien Ooster Alinge weduwe van den **schults Laurents** Lentinck tot Sweele versoecken dat **jeder** pro quota mogen vulstaen met betalinge van **haer** portie an de erffgenaemen van **Quirijn Homan** ...'. Of dit verzoek is ingewilligd is onbekend maar kennelijk zijn er met betrekking tot de afwikkeling van deze schuld, toch moeilijkheden ontstaan. Blijkens het schultenprotocol van 22-11-1689 gingen de Groningse erfgenamen over tot 'uitpanding op de vaste goederen van de Eerbaere Grietien Gosteraeltinge weduwe van zaelige **schults** Lepel tot **Zweele** en desselves kinderen **f** 2.500 volgens obligatie dd. 27 januari 1672'. Na veiling van de goederen resteert een schuld ad 3 16 caroli gulden. De zoon **Tijas/Thijs** Mensingh heeft **toen** dit bedrag betaald. De weduwe van Geert Mensingh, later weduwe van Laurens Lepel, is tussen 1689 en 1693 overleden. De afwikkeling van haar overigens bescheiden nalatenschap heeft nog al wat voeten in de **aarde gehad**.

(Bron: Ons **Waardeel** 1981, pg. 141 e.v., Het kroost van Ludolphus Mensingh, de laatste pastoor van Zweloo, door L.H. van Schelt)

976 = **720**
 980 = **724**
 982 = **726**
 983 = **727**

x 1

1400 ws. **ROELOF(F) HOUWING(E)**, geb. ca. 1555, landbouwer te Weerdinge, overl. ca. 1635.

In 1573 vermeldt de Rentmeester van de Domeinen dat het huis op Houwinge goed, wat gepacht werd door Roelof Houwinge, vervallen is. Roelof betaalde nog wel 14 mud rogge per jaar. Voor pachters van domeinerven werd in 1613 op aandringen van Roelof Houwinge, die in 1612 als meier op Houwinge erve werd genoemd, besloten dat deze ook op de landschapsdagen mochten verschijnen.

In 1595 was het Houwinge-goet te Weerdinge al meer dan 20 jaar een in verval geraakt huis, volgens de registratie van de rentmeester van de Domeinen. Het goed was nu verhuurd aan Roeloff Nyenhuis, een arm man die gevraagd had er te mogen wonen '**omme** int huys te mogen liggen, om dat te bewaeren dattet nyet vertogen en wort' en die daarvoor 2 mud 2 schat rogge zou betalen.

In 1622 krijgt Roelof Houwinge van Weerdinge ruzie met **Herman Jiemkinge (Ickinge)** van Gosterhesselen. Roelof was eigenaar van Brincks erf, wat door Ickinge werd gepacht. Roelof Houwinge die de boerderij voor eigen belangen wil gaan gebruiken zegt de huur op aan **Herman** Ickinge, die het erve in mei verlaat, maar die liever op het erve was blijven wonen. Omdat hij het erve verlaten heeft betaalt hij niet de aan de boerderij verbonden belastingen, waarover een geschil ontstaat. Roelof Houwinge wordt uiteindelijk door Drost en Gedeputeerden niet in zijn gelijk gesteld.

- 1404 ws. BEREND SIJBERINGE.
- 1424 GEERDT ALING, geb. Gasselte 1588, overl. 1672, tr. 1612,
- 1425 YANNA ALING.
- 1426 J(OH)AN(NES) LEPELS, te Zweeloo, vermeld in het register van hoofdgeld met een gezin met negen personen 1630, vermeld 1630-1650, tr. (1) Egbertje, tr. (2),
- 1427 **GRIETJEN TONNIJS WESTER AELTINGE**, van Wesuppe, vermeld als weduwe 2-6-1669.

Op 16 mei 1650 procedeert Johannes Lepels tot Sweel met desselfs moeder over een olden eekenboom al of niet op zijn grond of grond van de marke van Wesuppe staande. **Op** deze datum wordt Johannes Lepels vermeld 'als echtemannen van de dochteren van wijlen **Toenijs** Wester Aeltinge to Wesuppe uyt het eerste **bedde**'.

Op 2 juni 1669 vermeldt het schuldenprotocol van Zweeloo: Harmen **Alenge**, voornumber, Stoffer Sanders, Jacob Singe en Wychger Hoovenge, medemombers van het kind van zalige Jan Lepels en Egbertje, echtelieden, Judet genampt aen har **gehor** mercklick **gekrenckt**; de renten der nalatenschap zijn onvoldoende om het kind te onderhouden, dus alles verkocht voor **f** 650-0-0 aan der vol dogetsame **Grietjen** Tonnijs, **wedewe Jannes** Lepels, die deze som zal betalen, ofwel de rente daarvan, Stoffer Sanders zal de pupil in kost en klederen onderhouden. Er onder staat: **Bekenne** ick Chrystoffer Alexsandere tot verminderinge van betalenge te ontfangen hebben van **onsen** swager **Luikas** Lepels op **desen** bryeff de summe van hondert dalder op den 25 **may** 1678 neffens mijn handt.

(Bron: Nederlandse Leeuw 1978, pg. 150 e.v., Lepel(s)', door Ir. G.L. Meesters)

- 1440 **JAN SICKINGE**, landbouwer wonende te Bonnen (Gieten) 16451654, mejier van Jan Hamminge en consorten.

Het register van prisering van huizen van Gieten 1645, buurschap Bonne:
Jan Sickinge meier van Jan Hamminge en Consorten
huis 9 schap schot hof en goerden

2000-0-Q

Prisering van huizen, hoven en **goren** van Gieten 1646, buurschap Bonne:
Jan Sickinge thuis 11 gebint wijt 26 voet
3 gebint be **huises** wijt 14 voet
hoff en moestuin 3 mud **ende** 1 schat

330-0-0

21-0-0

325-0-0

Grondschatting Gieten 1646, buurschap Bonne:
Jan Sickinge Meijer van Jan Hamminge **ende** consorten
3964 roeden doende 36 mud 3 schat 4 roeden gesaeij
4 matt hoijlant in **verscheijden stucken**
4 koeweijden
Ben koeweijden inde home
Een halve waer
huis 11 gebint wijt 26 voeten
schuire offe **veehuis** 3 gebint 14 voeten
De hoff **ende** moestuin 3 mud 1 schat

1238-Q-Q

840-Q-Q

500-0-Q

125-0-Q

1500-0-0

330-0-0

21-0-0

325-0-0

4879-0-0

Grondschatting Gieten 1654:

Jan en Willem Sickinge meijer van Frerick Hamminge en consorten	3964 Roe doende	24 mud 3	sch(at) 4
Roe gesaeij daer van bij Sloots, Jan Brouwer, en Carst Geerts	opgenomen	3 mud 3	sch(at) 1 sp(int)
2 Roe blijft alheijr			20:3:3:2
woest lijnlandt			0:0:0:7
van Steven meijers de hechacker			0:2:0:5
ytem de haver Acker			0:3:1:9
van Bebinge de Schaep acker			1:0:3:4
Harmen Maets . . . Acker			<u>1:1:1:4</u>
Conder 1 schat woest landt			21:3:3:0
hoijlandt: het koebroeck 132 Roe; hulsinge (?) mae 1m(ud)			1296-17-8
242 Roe; veensche mae 319 Roe; bij de stoep (?) 357 Roe; Grote			937-2-8
mae 335 Roe doende ter summa 4 mut 185 Roe			700-0-0
. . . koelandt 5 mat 240 Roe			125~0~0
een koewejdt in de			1500~0~0
een halve waer			330-0-0
huis 11 gebindt wijdt 26 voeten			35~0~0
schuir 5 gebindt 14 voeten wijdt			<u>325-0-0</u>
Hoff en moestuin 3 mud een schat			5199~0~0

1448 **WOLTER FOLKERS**, smid te Zweeloo.

Het is algemeen bekend dat een boerderij of ambacht, vooral in vroeger eeuwen, vaak zeer lang in één familie bleef. Dit nu was ook het geval in het oude dorp Zweeloo, waar het ambacht van smid in ieder geval zeven generaties lang van vader op zoon of schoonzoon overging.

De eerste smid in het kerspel Zweeloo woonde waarschijnlijk in **Aalden**. Daar lag een bisschoppelijk hof. De smid was het eerst gezeten ambachtsman als dienaar van zo'n hof. **Op** andere plaatsen in Drenthe zal hij lange tijd als reizend vakman zijn werk hebben verricht. De oudst bekende smid wordt vermeld in een staat van inkomsten inzake het hoofdgeld in Drenthe uit de periode ca. 1420-1445. Het was Brant de smid, **koter** te Zweeloo.

De eerste van de smeden uit bovengenoemde smedenfamilie was **Wolter Folkers**, ook genoemd **Wolter Smit**, die al in een grondschattingregister van 1630 wordt vermeld. Hij had een huishouding van zeven personen. Van **Wolter Smit** werd in 1645 het volgende genoteerd:

1 mud ~ 1 spint gezaai (haarakker)	53-0-0
3/4 dagmat hooiland aan 't broek	131~0~0
het huis ~ 6 gebinten ~ wijdt 20 voeten	120~0~0
de smit (= smederij) ~ 3 gebinten ~ wijdt 12 voet	36~0~0
hof bij het huis ~ een half spint en	
een goorn (=tuin) ~ 2 schat ~ 1 spint: tesamen	<u>60~0~0</u>
	400~0~0

In 1655 bezat hij 2 mud ~ 1 schat ~ 3 spint ~ 6 roe **gezaai** en 'hoge ma' van 258 roe.

Misschien was hij een zoon van Folkert Miechiels, van wie op de goorspraak in 1609, door de volmachten van **Zweeloo** werd aangegeven, dat hij Roelof Hovinge had geslagen. Ook was er een **Folker** Roelofs uit **Aalden**, die op 13-6-1631 tijdens de zitting van de Etstoel (hoogste rechtscollege in Drenthe), Jan Kransen het eigendom betwistte van de Schaijnge-horstakker op de es van Zweeloo.

In een opgave van bezaaide landen te Zweeloo uit 1612 wordt de smid genoemd (met 2 mud zaailand), helaas zonder vermelding van zijn naam. Jan **Folkers**, misschien een broer van **Wolter Folkers**, wordt eveneens vermeld.

Toch zijn er wel enkele oudere aanwijzingen. **Op** de goorspraak te Sleen van 20-7-1598 was Claes Smidt volmacht voor **Zweeloo** en op een **rocht** (getuigenverhoor) d.d. 12~8~1600 voor de **schulte** van Zweeloo, was dezelfde persoon getuige. Hij was een zoon van Hendrik Smekingte te **Aalden** en mogelijk de schoonvader van **Wolter Folkers**.

(Bron: Gens **Nostra** 1973, pg. 2% e.v., De smederij te Zweeloo in Drenthe, Verdwenen verleden, door N. **Kuik**)

1452 LUDOLPHUS MENSINGH, geb. ws. **Diever** ca. 1565, kosterpriester te Westerbork 1588-1589, pastoor te Zweeloo 1590-1598, schatbeurder ald. en te Oosterhesselen 1605 en 1608, pachter van dranken, levensmiddelen, gemaal, slachten e.d. te Dalen, Oosterhesselen, Zweeloo en Schoonebeek 1604, 1605, 1606 en 1616, wonende erve Woerdinge te Zweeloo 1608-1616, overl. voor 5-7-1664, tr. ca. 1600,

1453 dochter van **GEERT JURGENS KREMER**, ws. **Aefien Geerts Kremer**.

Ludolphus Mensingh was de laatste pastoor te **Zweeloo (1590~1598)**, waar hij zijn voorganger Jan Lamberts opvolgde. Hij was omstreeks 1565 vermoedelijk te **Diever** geboren als buitenechtelijk kind van Johannes Ludolphus Mensinck, die aldaar kosterpriester was.

De geboortedatum van Ludolphus kunnen wij afleiden uit een rochtbrief d.d. 16-4-1635 waarin is te lezen: '**Ende** voerts ten **ersten** ahngesproken Ludolphus Mensingh . . . umme voerclaringe hares olderdomns te doen: Ludolphus Mensingh oldt umtrent 70 **iaer** . ..'.

Hij is waarschijnlijk door zijn vader in de praktijk voor het ambt van priester opgeleid. Het kwam toen veel voor dat men zich bij de leraar thuis voor het kerkelijk ambt bekwaamde. Als buitenechtelijk kind had Ludolphus Mensingh pauselijke toestemming nodig om tot pastoor te worden benoemd. Hij heeft in de jaren 1588 en 1589 de kerk te Westerbork gediend, aldus een verslag van de op 8-4-1636 gehouden rechtsdag van Drost en Gedeputeerden: 'Is ter vergaederinge gecompareert Ludolphus Mensinge geweest sacrista ofte costerpriester tot Westerbork, en heft verclaert oprecht en waerachtuch te sijn, dat hij geduijren sijne voorsr. **dienste** in **annos** 1588 en 1589 . ..'.

Ludolphus kwam in 1590 als pastoor naar Zweeloo. Hij verklaarde dit zelf tijdens '**eenen** openen, gehegeden gerichte' op 16-4-1635 gehouden, namelijk 'Ludolphus voerclaret, dat doe he eerst te Sweele quam te wonen int **iaer** . . . 90 . ..'. Hij is slechts 8 jaren als pastoor te **Zweeloo** werkzaam geweest. Op 12-8-1598 werd hij in de classicale vergadering te Rolde als pastoor afgezet, omdat hij zich niet bereid verklaarde gebruik te maken van de hem geboden mogelijkheid voortaan de hervormde kerk als predikant te dienen.

Omstreeks 1600 trouwde hij met de vrouw, met wie hij reeds samenleefde en uit welke verhouding een dochter **Ave/Aeftien** was geboren.

Ludolphus Mensingh geraakte in 1598 zonder inkomsten toen hij in Rolde van **Feito Ruardi**, voorzitter van de classicale vergadering, te horen kreeg, dat hij als pastoor het veld moest ruimen. Dit moet voor hem een hard gelag zijn geweest, want zijn inkomsten als pastoor van de redelijk met aardse goederen gezegende katholieke kerk te **Zweeloo** waren van zodanige aard, dat hij zich financieel goed kon redden.

Wij weten niet op welke wijze Ludolphus in de eerste jaren na zijn afzetting als pastoor in het levensonderhoud van zijn gezin heeft voorzien. In elk geval weten we, dat Ludolphus, na zijn afzetting als pastoor, nog rechten meende te moeten doen gelden op achterstallige pachten uit die tijd, dat hij pastoor was. Ludolphus, die goed de weg wist in de Drentse bestuurswereld, beklagde zich daarover bij Drost en Gedeputeerden. Dit college zag in september 1603 weliswaar de billijkheid van het verzoek van Ludolphus in, maar meende zich overigens van enigerlei tussenkomst te moeten onthouden. Drost en Gedeputeerden waren namelijk van mening dat het in feite ging om een geschil tussen Ludolphus en de 'buirren van Boenevelde', dat '**naer maniere** van **Landtrecht**' tot een oplossing moest worden gebracht.

Toen in 1603 op grond van de door Drost en Gedeputeerden uitgevaardigde 'ordonnantie op de inning, desnoods door executie, van de schattingen en contributies' in het kerspel Zweeloo een schatbeurder moest worden aangesteld, verwierf Ludolphus Mensingh deze functie. Hij wordt als schatbeurder genoemd in de jaren 1605 en 1608, niet alleen van Zweeloo maar ook van Oosterhesselen. Mensingh trad ook op als schatbeurder voor het Geestelijke Maagdenklooster te Groningen, dat bezittingen had in **Aalden**: '... Betaelt Ludolph Mensingh voer vuijtlechte **schattinge wegghen** geesteliche **mageden** Erve tot Aalden'.

Ook de functie van belastingpachter viel aan Ludolphus toe. In 1604 was hij pachter van de wijnen en brandwijnen in 'Daelen, Gesterhesselen, Sweele, Schoenebeke cum annexis'. In datzelfde jaar was hij pachter in Sleen van 'sout, seepe en **assijn**' en in 1605 in Dalen, Oosterhesselen, **Zweeloo** en Schoonebeek pachter van 'tgemaelt, hoemde beesten en besaide landen, de twee nije middelen'. In 1605 trad hij in Sleen op als pachter van 'wijnen en bieren, bestiaell en vermangelinge (ruiling) van **peerden**, sout en sepe'. In 1606 was hij voor het gehele Zuidenveld pachter van '**sout**, sepe, asijn, waeghouden, silveren sijden en wollen laeken'. En tenslotte weten we dat hij in 1619 fungeerde als '**trecker** van de wijnen in Suidervelt'.

Als wij vervolgens nog bedenken dat Ludolphus Mensingh ook werkzaamheden verrichtte voor de rentmeester te Groningen en voor de magistraten van de Hanzestad Rampen, zulks in verband met de in het

kerspel **Zweeloo** gelegen gesecculariseerde goederen, dan slaan wij de plank niet mis, indien wij constateren , dat deze ex-pastoor erin geslaagd is in de eerste decennia na zijn afzetting zich een inkomen te verwerven, waarvan hij en zijn gezin goed konden rondkomen.

Het archief van de stad Kampen vermeldt: '... Heer Luijchgen Mensinck **versocht** en belast om van **Stads weegen** vermoege de restant cedel hem voor deesen gegeeven Jan Veenhuijss toe **Wesop** en Henrick Haeijes toe Sweel voor **haer** achterstedige pachten aen te pandden op Donderdach den 24 **deser** . ..'.

In 1615 trad Ludolphus Mensingh ws. op als lid van de Kerkeraad: 'aan **Mauris** Swaeveringe **ende** Hindrick Nienhuisinge betalt **achte** carols gl. vijff **sts: haer** quota van een nie karkenstoel **ende verbeteringe** van des predecants huiss tot Swele **ende** vermelden des predecants hant **ende** Luidophus Menssenge **hant** 8-5-0'. Het is opmerkelijk dat het deze ex-pastoor reeds in vrij korte tijd moet zijn gelukt zich een plaats te verwerven in het consistorie van de hervormde kerk.

Ludolphus was vaak bij vechtpartijen betrokken. Op de goorspraak te Sleen d.d. 6-3-1595 bleek dat hij een inwoner van Zweeloo, Jan Brants geheten, met een mes had gestoken. Hij moest aan het slachtoffer 'sijn smart- **ende** meesterloen' betalen (het meesterloon is de beloning, die de chirurgijn genoot voor de door hem verleende heelkundige hulp).

In 1610 was er ruzie tussen Ludolphus en de pachter Johan van Selbach uit Emmen. Ludolphus gooide met een beker maar raakte in plaats van Selbach de schulte van Sleen, Harmen Schyrbeke geheten, die aan 3 vingers kwetsuren opliep: '... Ludolphus Mensingh drie bloetrysen an Scholtes Schyrbeke, zijn onverhoets geschiet, deur dien Mensingh willende werpen met een beker naar Selbach Schyrbeke geraeckt heeft an hant **sulx** dat drie vingeren gequetst zijn'.

In hetzelfde jaar liep, volgens het lottingsprotocol van de Etstoel, Albert Cornelis, wever te Oosterhesselen, verwondingen op bij een vechtpartij met Ludolphus. En in het Scholtenhuis te Dalen sloeg Jan **Backer** van Dalerveen in een gevecht Ludolphus tegen de grond.

Ludolphus Mensingh was gedurende de jaren van 1608 tot 1616 pachter van het erf Woerdinge dat in eigendom toebehoorde aan de stad Kampen. Hij betaalde hiervoor 40 daalder per jaar: (1608) '... het erve tho Swe gnant Wijerdingen verhuirt an Loudolff Mensinck **ende** zal des jaers vrijgelt geven ~ 40 ~ daler'. Uit de bewaard gebleven 'Rekeningen geestelijke goederen' blijkt dat de stad Kampen in 1608 aan Ludolphus Mensingh een bedrag vergoedde '... voor tymmeringe, **leenen** **ende** andere **onkosten**, ant huis tho Swuel op arve Woordinge staende'. **Tonnis** Dobbers, die een zwager was van Ludolphus Mensingh (zij waren beiden met een dochter van Geert Jurgens **Kremer** gehuwd), pachtte Woerdinge in 1616.

Ludolphus is voor 5-7-1644 en mogelijk reeds in 1639 overleden. Op de rechtsdag d.d. 5-7-1644 verschenen zoon Geert Mensingh als eiser en de schulte Johan Coerts Lepel als gedaagde, omdat laatstgenoemde '**soude** verweijgeren aen het sterflhuys van wijlen Ludolphus Mensinge gewesen schatbeurder tot Swele te betalen die **blancken** (witpenningen van 6 duiten) van twintich mudden gesaeijs t'sedert des **jaere** 1629 tottenjaere 1639 achterstedich . ..'.

(Bron: Ons **Waardeel** 1981, pg. 117 e.v., Het kroost van Ludolphus Mensingh, de laatste pastoor van Zweeloo, door L.H. van Schelt)

(Bron: Fragmenten uit de geschiedenis van Zweeloo, pg. 11 e.v., Ludolphus Mensingh, de laatste pastoor van **Zweeloo** (1590-1598) en zijn 2 zoons, door L.H. van Schelt)

1454 **T(H)IJ(A)S** OOSTERALTINGE, eigenerfde te **Wezup** (Zweeloo), vermeld 1577-1623.

Thijas Ooster Altinge zal vermoedelijk afstammen van Egbert Alynkeghe, die vermeld wordt in de staat van inkomsten inzake het hoofdgeld in Drenthe ca. 1445.

Thijas staat zelf in de lijst van het zomergezaai van 1612 onder Wezup vermeld voor zestien mudden. In de jaren 1590-1600 en 1623 was hij voor de helft eigenaar van Oldenheppinge te **Aalden**.

1960 = 1448
1964 = 1452
1965 = 1453
1966 = 1454

x11

- 2800 ws. BEREND HOUWINGE, geb. ca. 1520, landbouwer te Weerdinge, overl. ca. 1580.
2850 **YAN ALINGE**, tr. ca. 1580,
2851 **ADELHEIT**.
2854 **TOENIJS/TONNIJS WESTER AELTINGE**, wonende te Wesuppe.
2904 **JOHANNES LUDOLPHUS MENSINCK**, priester te **Diever**.
2906 **GEERT JURGENS KREMER**.
2908 **ALBERT OOSTERALTINGE**.
2904 ws. **JOHANNES LUDOLPHUS MENSINCK**, kosterpriester te **Diever** 1568.

Johannes Ludolphus Mensinck was sacrista of kosterpriester te **Diever**. Hij kreeg op 18-11-1568 vergunning om als priester op te kunnen treden.

Ook voor een sacrista god het celibaat, maar het priester-concubinaat was mede in Drenthe sterk verbreid. Menig lid van de clerus leefde over de puthaak. Uit een dergelijke concubinaatsverhouding is waarschijnlijk Ludolphus Mensingh geboren, die gedurende de jaren 1590-1598 pastoor in **Zweeloo** was.

(Bron: Spint Arwt'n 1974, pg. 29 e.v., Ludolphus Mensingh, de laatste pastoor van Zweeloo in Drenthe, door N. **Kuik**)

- 2906 **GEERT JURGENS KREMER**, wonende te Zweeloo 1580, vermeld **1563~1600**.

Geert Jurgens Kremer wordt in de goorsprakenregisters vermeld van 1563 tot 1600 en hij woonde omstreeks 1580 op de **vicarie** te Zweeloo.

In 1559 of kort daarna laat Jan Wamers de molen in **Aalden** bouwen, waarop hij de eerste molenaar is. Volgens het goorsprakenregister d.d. 16-3-1563 is er tussen deze Jan Wamers en Gheert Kremer een vechtpartij geweest, waarbij de laatste gewond is geraakt: 'Gheert Kremer **klaecht** over Jan Wamers, dat hij hem syn meesterloen (de beloning die de chirurgijn genoot voor de door hem verleende heekkundige hulp) niet betalen wyll, soe hy hem een but in den arm **entwee** geslagen **hadde**. Dat de **buiren** vertuegen op den meester **und** ans des lants brieff und den jongen syn smart **~ ende** meesterloen'.

(Bron: Fragmenten uit de geschiedenis van Zweeloo, pg. 112, De Jantina Helling molen te **Aalden**, door L.H. van Schelt)

- 2908 **ALBERT OOSTERALTINGE**, vermeld Wezup (Zweeloo) 1577.

3928 = **2904**
3930 = **2906**
3932 = **2908**

x111

- 5600 ws. ROELOF HOUWINGE, geb. ca. 1480, landbouwer te Weerdinge, overl. ca. 1550.

De bisschop van Utrecht kocht na 1489 een drietal boerderijen in Weerdinge: het Weeckinge guet, het Hoffguet en het Houwinge **guet**. Vermoedelijk zijn deze erven na 1490 door deling van oudere goederen of door verdere ontginning ontstaan. Weerdinge moet in deze tijd ruim tien boerderijen groot zijn geweest.

Wijlen Roeloff Houwinck wordt genoemd in de goorspraak van 27 maart 1565 te Emmen: 'De gemeene **buiren** van Weerdinge klaegen: woe salige Roeloff Houwinck mit syn soens verkoft heft huys **ende** hoff, und **eene** wyle daemae hebben syne **soens** tlandt verkoft, daer dycken **ende** dammen tho behoren, dewelcke se rustelyck **ende** vredelyck gemaickt hebben hen tot dat lest landt toe; nu sie dat leste landt quyt binnen,

nu verlaten sie eerst de dycken und **laeten** sie liggen, dat de gantsche gemeene dycken daerdorch verdorffen **wordden**; begeren daerop **enen** buirtuyck, oft sie by et leste landt blyven sollen, dan oft sie se over **all** sullen maicken, deet **lant** hebben oft niet, oft wel se maken. sal. De **buiren** van Emmen vertuigen, dat de dycken behoeren by den lande te blyven und niet by des koninx guet und, soe de parten eens angenomen hebben voir den **schulden**, dat sy **sich** verdragen **wolden**, sulcx sult sy noch doen **ende enen** rechten schuldige maicken, tensy dat sy binnen III weken bewysen konnen, dat sy dat niet behoren te **doene**, anders sullen sy den heren in de broecke van onbruickinge vervallen **wesen**.'

De familie Houwinge wordt reeds genoemd in het begin van de vijftiende eeuw. Op de Etstoelzitting te Rolde op Sunte Symonis **ende** Jude avont inden jair van MCCC **ende** III (1404) wordt rechtgesproken in een zaak tussen Sassen en Willem Houwynghe: 'Item tusschen den Sassen **ende** Wyllem Houwynghe is gewyst, dat ment an syns selves guyt **versoken** sal. **ende** want hy dat nyet inden lande **lenger** hevet, so salment vort soeken an 6 syne naeste handen.'

Op 18 juni 1471 gaan de gemene buren 'to Werdinghen in Drenthe in den kerspel van Empne' een overeenkomst aan met het convent 'des cloesters orden des Hilligen Cruces ten Nyen Lichte' te Ter Apel betreffende het gebruik door het convent van land gelegen bij het convent. Onder de buren van Weerdinge wordt genoemd een zekere **Arnt** Houward, mogelijk bewoner van het **Houwinge~erve**.

5700 JOHANNES ALINGE.